

معماری اصیل شهر کابل

تشریح

مورخ ۱۷ میزان سال ۱۴۰۱

پوهنتون پولی تخنیک کابل

نوشته :

داکتر مهندس حشمت الله اتمر

ماه حوت سال ۱۴۰۱

些些些些

فهرست

صفحه

فهرست مطالب

الف.....	فهرست
ب- ت.....	مقدمه
ث.....	برای یادداشت
۱.....	۱- معماری اصیل شهر کابل
۲.....	۲- کتب چاپ شده و تحت کار در مورد مرادخانی
۳.....	۳- مرادخان
۴-۵.....	۴- مرادخانی
۶-۷.....	۵- بازار های مرادخانی
۸-۱۹.....	۶- دکاکین کوچه زیارت
۲۰.....	۷- بازار نادر پشتون
۲۱-۲۲.....	۸- بازار خیابان
۲۳-۲۹.....	۹- کوچه های مرادخانی
۲۹-۵۸.....	۱۰- سهولت ها در مرادخانی
۵۹-۶۴.....	۱۱- معماری کوچه های مراد خانی
۶۵-۶۶.....	۱۲- رهائشی در مرادخانی
۶۴-۶۷.....	۱۳- مشهور ترین خانه مرادخانی (خانه طاوس)
۹۴.....	۱۴- طرح پیشنهادی برای مرادخانی
۹۵.....	ماخذ
۹۶-۹۸.....	لست کتاب های چاپ شده
۹۹-۱۰۰.....	لست کتاب های تحت کار

الف

مقدمه

الحمد لله رب العالمين وصلاته و السلام على سيد الانبيا و المرسلين و على اله و اصحابه اجمعين و بعد.

حمد بی پایان و سپاس بی‌عدّ، اختصاص به ذات مقدّس حضرت حقّ جلّ و علا دارد که کاخ هستی و جهان آفرینش را برای تکامل وجود انسان آفرید، و انسان را برای عبادت ذات اقدس خود و حقیقت عبادت، بدون شناخت حقیقت عبودیت و معرفت حاصل نشود. پس معرفت ذات او سبحانه و تعالی و اسماء حسنی و از جمله علل غائیّه و نهائیّه پیدایش عالم تکوین است. و مقصد اقصی و هدف اسنای از معرفت، خضوع و خشوع در مقابل حضرت حیّ قیّوم، و صبغة عبودیت به خود گرفتن، و لباس ذلّ و مسکنتِ بندگی در قبال عزّ کبریائیّت او پوشیدن، و تمام عوالم وجود را آیه و مرآت حقّ دیدن، و از کریوه‌های خودمنشی بیرون آمدن و به ذروة اعلاّی اقرار و اعتراف و فناء و اندکاک در وحدانیّت ذات حقّ رسیدن است .

خواننده گان گرامی !

این بار خواستم تشریح موضوع معماری اصیل شهر کابل (مرادخانی) را همراهی شما شریک سازم که به تاریخ ۱۷ ماه میزان

ساعت ۴:۳۰ عصر برای محصلین دوره ماستری رشته معماری
(مهندسی) انجام شد.

بار پروردگار!

راه خود را برای ما آسان کن، بطوریکه غیر از تو نبینیم و نشناسیم. و ذات
و هستی ما را به مقام فنا برسان، تا شائبه ای از انانیت و استکبار در
وجودمان نباشد، و سراپا بنده محض و عبدِ رِقّ تو بوده باشیم.

با عرض حرمت
داکتر مهندس حشمت الله اتمر

برای یاداشت :

- ۱-.....
- ۲-.....
- ۳-.....
- ۴-.....
- ۵-.....
- ۶-.....
- ۷-.....
- ۸-.....
- ۹-.....
- ۱۰-.....

معماری اصیل شهر کابل

قسمت اول

مرادخانی

تشریح توسط :

داکتر مهندس حشمت الله اتمر

مسول ویژه نقشه های مهندسی ریاست طرح و دیزاین

ساختمانی اداره امور ا.ا.ا.

و استاد دیپارتمنت سیول پوهنځی انجینری پوهنتون سلام

کتاب چاپ شده در مورد مراد خانی

۱- معماری اصیل شهر کابل (مرادخانی)

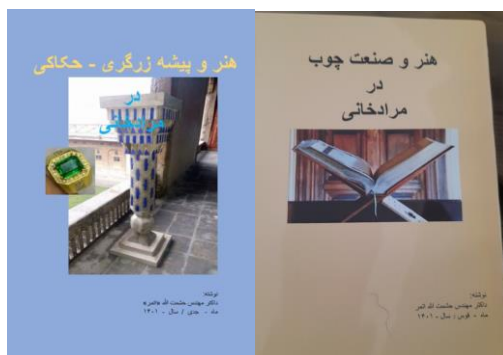
معماری اصیل شهر کابل

پوهنتون پولیتخنیک کابل
مهر ۱۳۸۵

۲- هنر و صنعت چوب در مرادخانی

۳- هنر و پیشه زرگری - حکاکی در مرادخانی

کتاب تحت کار در مورد مراد خانی

۱- هنر خطاطی و میناتوری در مراد خانی

۲- هنر کلالی و سرامیک در مراد خانی

تصویری با وکیل محترم مراد خانی آقای سردار علی

مرادخان

- مرادخان یکی از معماران مشهور دوره حکومت تیمور شاه درانی بود.
- در اعمار شهر احمد شاهی کندهار شهرت خاص پیدانموده بود.
- تیمور شاه او را به پاس خدماتش به همراهی خود به کابل آورد.
- ساحه ای را برایش جهت اعمار شهرک در مرکز کابل بخشید.
- این ساحه بنام مراد خانی مشهور شد.

مرادخانی

ساحه اولیه تعیین شده برای مراد خانی

کروکی ساحه فعلی مراد خانی

- ساختمان های این منطقه بشکل گلی و پخسه یی اکثرآ در دو منزل معه تهکوی اعمارگردیده اند ،که در ساختمان های آن شکل کلاسیک و هنر معماری اسلامی به وضاحت مشاهده میگردد .

دید فضایی مراد خانی

دید مراد خانی از سمت دریای کابل

دید مراد خانی از سمت کوچه میدانی

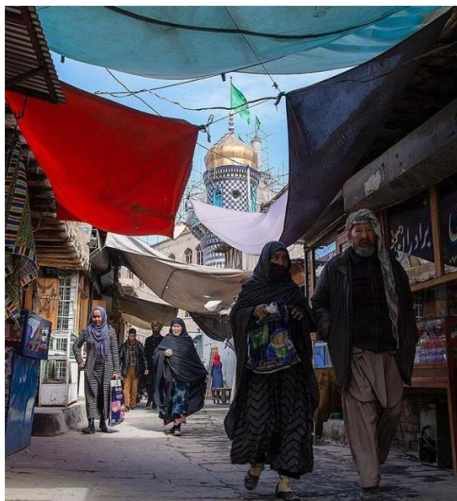
بازار های مراد خانی

مراد خانی دارای سه بازار مشهور بوده که به نام های ذیل یاد میشود.

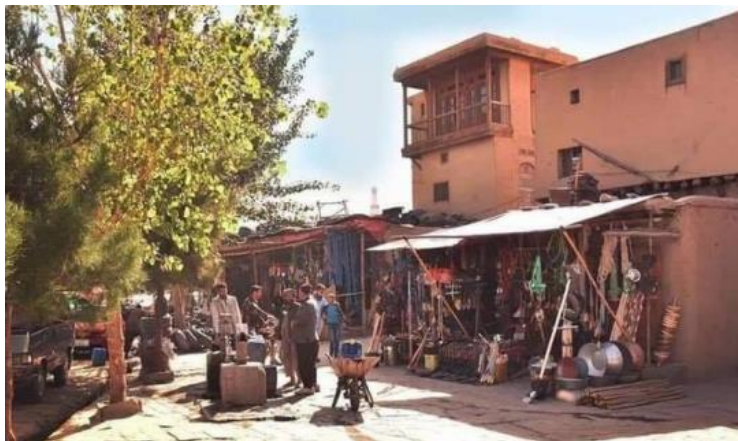
۱- بازار کوچه زیارت (بازار مرادخانی و امتداد کنار سرک قیر)

بازار مرادخانی و امتداد کنار سرک قیر

بازار کوچه زیارت

بازار کوچه زیارت کنار سرک یا لب دریا

دکاکین بازارکوچه زیارت

دکاکین کنار سرک

۱- آهنگری

دکان آهنگری کنار سرک

۲- دسته سازی

دكان دسته سازی کنار سرک

۳- وسایل رابری

تصویری از دكان وسایل رابری کنار سرک

تصویری از دکان وسایل رابری کنار سرک

تصویری از دکان وسایل رابری کنار سرک

۴- زرگری

دکان زرگری داخل کوچه زیارت

۵- انگشتر فروشی

دکان انگشتر فروشی داخل کوچه زیارت

۶- شیرینی فروشی

دكان شیرینی فروشی داخل کوچه زیارت

۷- دستمال فروشی

دكان دستمال فروشی داخل کوچه زیارت

۸- وسایل خانه

دکان وسایل خانه کنار سرک

۹- خورده فروشی

دکان خورده فروشی کنار سرک

۱۰- رنگروشی

دکان رنگروشی کنار سرک وزارت مالیه

۱۱- مواد ساختمانی

دکان فروش مواد ساختمانی کنار سرک وزارت مالیه

دکان فروش مواد ساختمانی کنار سرک وزارت مالیه

۱۲- عکاسی و فوتو کاپی

دکان یا سندیوی عکاسی کنار سرک وزارت مالیه

۱۳- پله بریان

دكان پله بریان کنار سرک

۱۴- خریطه های پلاستیک فروشی

دكان خریطه های پلاستیک فروشی کنار سرک

۱۵- قصابی

دکان قصابی کنار سرک

۱۶- عطاری و طبابت یونانی

دکان طبابت یونانی داخل کوچه زیارت

۱۷- انتیک فروشی

دکان انتیک فروشی داخل کوچه زیارت

۱۸- ترمیم زیورات

دکان ترمیم زیورات داخل کوچه زیارت

۱۹- مواد غذایی

تصویری قدیمی از دکان مواد غذایی کنار سرک

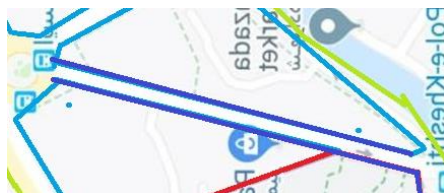

تصویری جدید دکان مواد غذایی کنار سرک

۲- بازار نادرپشتون

تصویری از بازار نادر پشتون هنگام آتش سوزی مارکیت خیر خواه

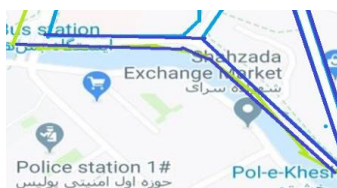

تصویری از بازار نادر پشتون

۳- بازار خیابان

تصویری قدیمی از بازار خیابان

تصویری جدید از بازار خیابان

تصویری قدیمی از بازار خیابان

تصویری قدیمی از پل یک پیسه گی

تصویری جدید از پل یک پیسه گی

کوچه های مراد خانی

تصویری قدیمی یکی از کوچه های مراد خانی

۱- کوچه افشار

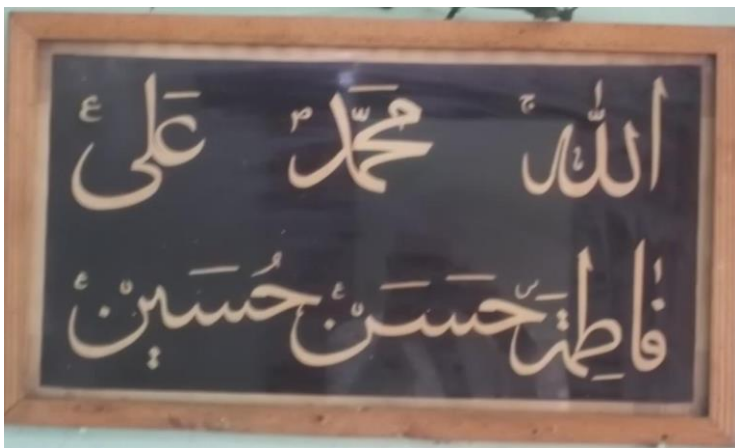
تصویری از شروع کوچه افشار

تصویری از وسط کوچه افشار

۲- کوچه پنج تن

کوچه متذکره یا اسم کوچه متذکره از نام های حضرت محمد(ص)، حضرت علی (رض) فاطمه الزهرا، حضرت امام حسن و حضرت امام حسین گرفته شده است که بنام کوچه پنج تن مشهور است. درین کوچه زیارتی بسیار قدیمی نیز وجود دارد که بنام زیارت پنج تن یاد میشود و روزانه ده ها نفر از آن دیدن مینمایند، اما تعداد بازدیدکننده گان آن در روز های چهار شنبه یا روز زیارت به صد ها نفر میرسد .

لوحة زیارت پنج تن

دروازه ادخال زیارت پنج تن

۳- کوچه زیارت

دروازه ادخال زیارت حضرت ابوالفضل العباس از سمت کوچه زیارت

دروازه ادخال زیارت حضرت ابوالفضل العباس از سمت سرک

۴- کوچه میدانی

دروازه ادخال کوچه میدانی از سمت سرک

۵- کوچه کشمش فروشی

تصویری از شروع کوچه کشمش فروشی (سمت سرک)

۶- کوچه عمله ها

تصویری از شروع کوچه عمله ها از سمت جاده نادر پشتون

سهولت ها در مراد خانی

کروکی ساحه موجوده مراد خانی

۱- مکتب متوسطه مرادخانی

تصویری از کوچه مکتب مرادخانی

تصویری از دروازه مکتب مراد خانی

تصویری از صحن مکتب مراد خانی

تصویری از کوچه مکتب
متوسطه مرادخانی

۲- نانوائی ها

تصویری از نانوایی های داخل کوچه زیارت

تصویری از نانوایی های داخل کوچه زیارت

۳- حمام مرادخانی

دروازه عمومی ادخال حمام

قسمت لباس تبدیلی حمام

دروازه ادخال به حمام عمومی

۴- سلمانی ها

سلمانی (سقاوه) داخل کوچه زیارت

سلمانی (سقاوه) کنار سرک

۵- هوتل کابل قدیم

دید هوتل کابل قدیم از سمت سرک

دید هوتل کابل قدیم از سمت سرک

دید داخلی سالون طعامخوری از طرف روز

دید داخلی سالون طعامخوری از طرف شب

۶- کلینیک صحتی مراد خانی

تصویری از ادخال کلینیک صحتی مراد خانی

تصویری داخلی کلینیک صحتی مراد خانی

۷- دواخانه های مراد خانی

تصویری از دواخانه کنار سرک

۸- کارگاه نجاری

تصویری از کارگاه نجاری سمت کوچه زیارت

تصویری از کارگاه نجاری سمت کوچه زیارت

تصویری از کارگاه نجاری سمت کوچه زیارت

۹- کله پزی ها

تصویری از کله پزی نجیب داخل کوچه زیارت

تصویری از کله پزی حمید داخل کوچه زیارت

۱۰- ولدنگ کاری

تصویری از دکان ولدنگ کاری کنار سرک

۱۱- چایخانه ها

تصویری از چایخانه کنار سرک

تصویری از چایخانه کنار سرک

۱۲- سایه بان ها

تصویری از سایه بان کنار سرک

تصویری از سایه بان کنار سرک وزارت مالیه

۱۳- کاروان سرای

تصویری داخلی کاروان سرای (قصر بزرگ)

۱۴- مکتب زرگری و حکاکی

تصویری از کار عملی در صنف زرگری

تصویری از کار عملی در صنف زرگری

۱۵- مکتب خطاطی و میناتوری

تصویری از کار عملی در صنف خطاطی و میناتوری

تصویری از کار عملی در صنف خطاطی و میناتوری

تصویری از هنر خطاطی و نقاشی (مکتب نقاشی)

تصویری از هنر خطاطی و نقاشی (مکتب نقاشی)

۱۶- مکتب کلالی / سرامیک

تصویری از استاد کلال جوان و با استعداد کشور (عبدالمتین)

تصویری از تدریس عملی در مکتب ظروف گلی (کلالی) برای پسران جوان

۱۷- سیستم برق

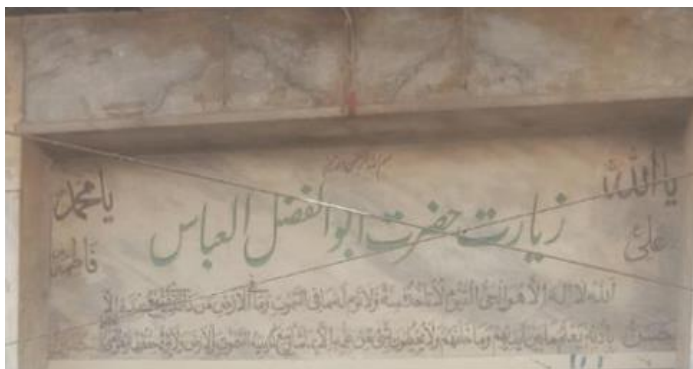
۱۸- سیستم ابرسانی

۱۹- سیستم کانالیزاسیون

تصویری از کانال سیستم کانالیزاسیون

۲۰- زیارت ها (ابولفضل العباس و پنج تن)

تصویری خارجی از زیارت ابولفضل العباس

تصویری داخلی از زیارت ابولفضل العباس

تصویری خارجی از زیارت پنج تن

تصویری داخلی از زیارت پنج تن

۲۱- مساجد

تصویری خارجی مسجد قدیمی ابوالفضل از سمت سرک

تصویری خارجی منار مسجد قدیمی ابوالفضل از سمت کوچه زیارت

تصویری خارجی مسجد جدید ابوالفضل از سمت سرک

۲-۲۱- مسجد بی بی زینب

تصویری خارجی مسجد بی بی زینب از سمت ادخال کوچه عمله ها

۳-۲۱- مسجد میدانی

نمای خارجی ساختمان مسجد شریف میدانی

نمای از دروازه ادخال عمومی مسجد میدانی

نمای داخلی مسجد میدان

نمای از مسطح مسجد میدان

تصویری از چوب کاری های تزینی قسمت پایین کلکین های مسجد میدانی

۲۲- تکیه خانه ها

- ۱- حاجی محسن
- ۲- علی جان
- ۳- کوچه عملا
- ۴- یعقوب
- ۵- حاجی حسن شاه قل
- ۶- محمود
- ۷- سید اکبر
- ۸- محب
- ۹- نبی جان

تصویری خارجی از تکیه خانه حاجی حسن شافل

معماری کوچه های مرادخانی

تصویر مقابل از ارسی های سراچه با نقش و نگار (دید از سمت کوچه)

تصویر مقابل از ارسی های سراچه با نقش و نگار (دید از سمت کوچه)

- عرض کوچه ۱۴۰ سانتی، ۱۹۰۰ سانتی و ۲۱۰ سانتی است.

- کوچه ها دارای کج گردی ها بوده که مردم محل آنرا بنام دیو دیوک یاد مینمودند.

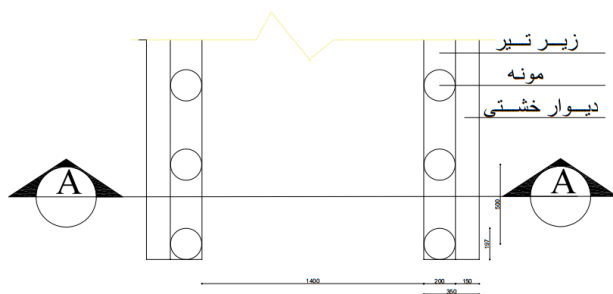
- ارتفاع کوچه الی شروع سراچه ۱۷۰ سانتی الی ۲۱۰ سانتی است.

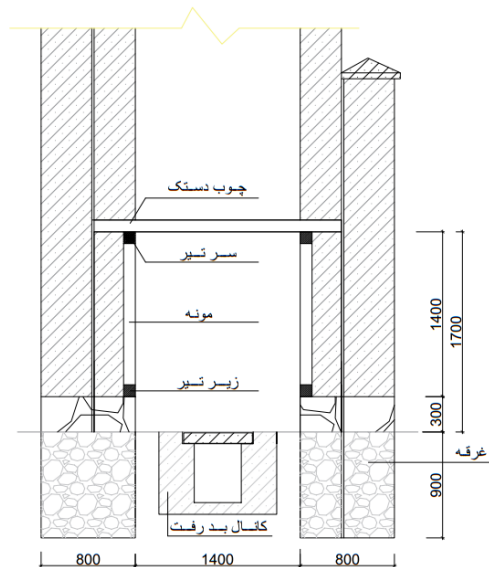
تصویر از پایه های چوبی استنادی

تصویر از پایه های چوبی استنادی

پلان افتاده یکی از کوچه های سر پوشیده

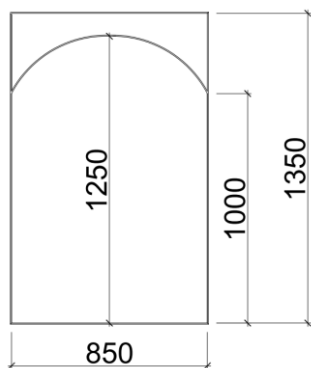

قطع یا تراش A_A

- ارتفاع این تاقچه ها ۱۲۵ سانتی متر عرض آن ۸۵ سانتی متر و عمق طاقچه ۲۰ سانتی متر است.

طاقچه های مزین شده دیوار زیر سراج

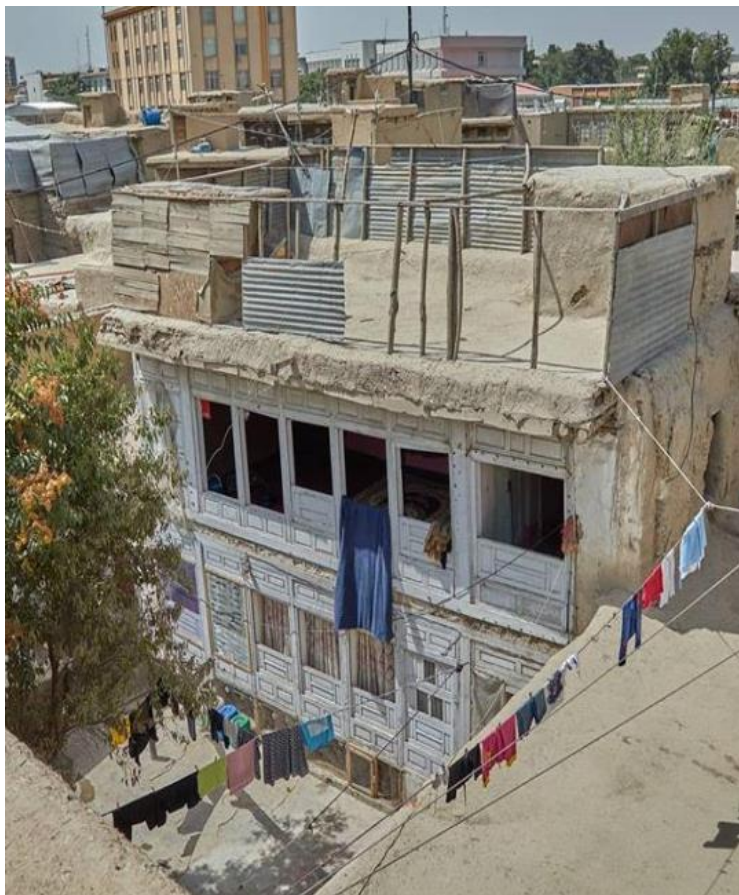

نمای تاقچه مزین شده دیوار زیر سراچه

دیوار سراچه جانب همسایه با سر تیر و ستون های چوبی
(قسمت پوشش پایان سراچه)

رهائشی در مراد خانی

تصویری خارجی یکی از حویلی های مراد خانی

مراد خانی فعلاً دارای ۱۱۲ خانه حویلی دار یک ، دو منزله ، سراچه دارو تهکوی دار بوده که در آن بیشتر از ۲۵۰۰ نفر بودوباش دارند ، در ابتدا تمام باشندگان آن مردمان بومی این منطقه قزلباش ولی با تدریج و خصوصاً بعد از جنگهای داخلی مانند سایر مردم کابل مهاجر شدند فعلاً تعدادی زیاد مردمان باز گشت ننموده و خانه های خویش را به اقوام مختلف به کرایه داده اند .

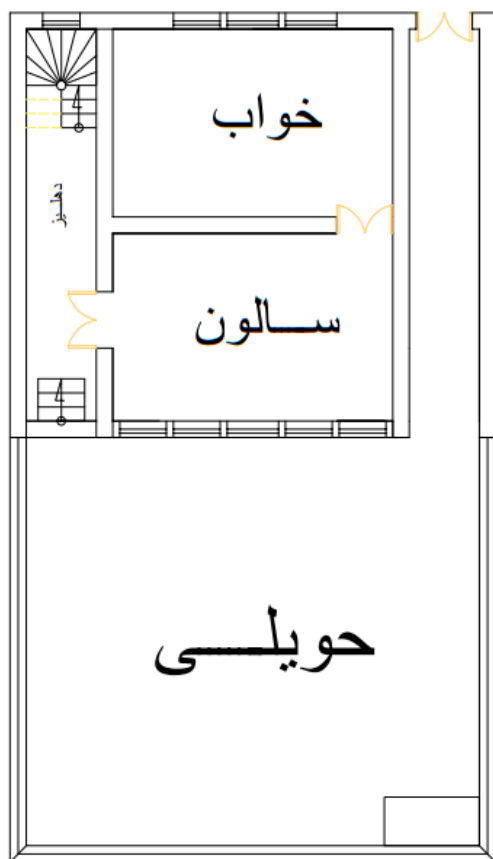

تصویری سه بعدی حویلی های مراد خانی

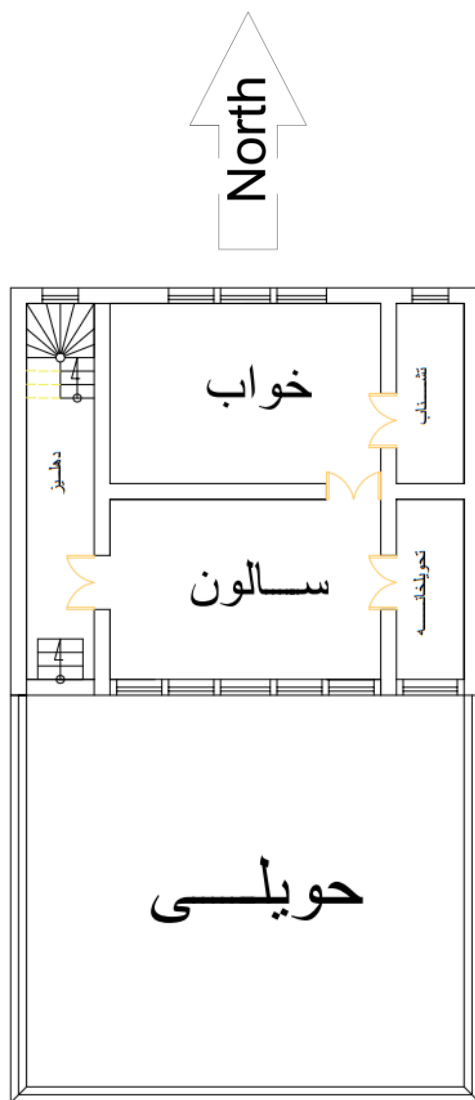
مشهور ترین خانه مرادخانی (خانه طاوس)

تصویری خارجی از خانه طاوس

پلان افتاده منزل اول خانه طاموس

پلان افتاده منزل دوم خانه طاوس

- این حویلی دارای دهلیز کم عرض یا کوچک، راه زینه، اتاق سالون، اتاق های خواب و حمام بوده است. تندورخانه و تشناب یا بیت الخلا آن در یک قسمت کنار حویلی که راه تخلیه به کوچه ها داشت در نظر گرفته شده است.

- در ساختمان آشپز خانه وجود نداشته و در سه فصل سال آشپزی خود را در همان دهلیز کوچک و کم عرض انجام میدادند، مگر در ایام سرد زمستان آشپزی بالای گرم کننده های خانه مانند : چری یا بخاری چوبی یا هم ذغال سنگ بوده است.

- ارسی ها اکثراً دارای عرض ۱۲۰/۱۱۰ سانتی بوده و قسمت باز شونده که صرف به طرف با لا انتقال وبه یک طرف جمع و قید میگردد.

- ارسی دارای سه الی چهار پله اند.

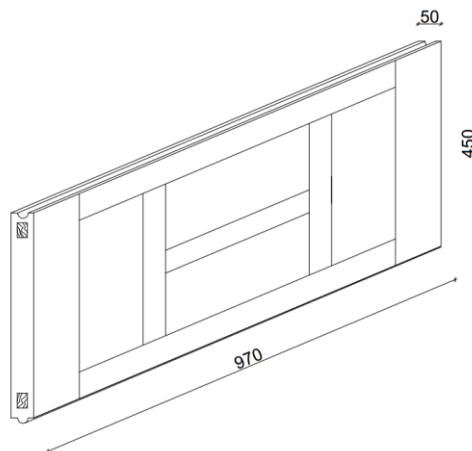

نمای از پله ارسی در حال بلند کردن توسط یک طفل خانه

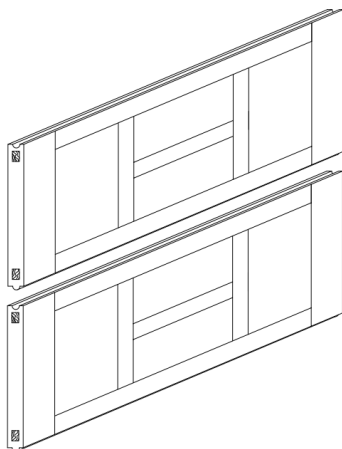
- عرض پله های کلکین ۹۷ سانتی
- ارتفاع پله ۴۵ سانتی
- ضخامت پله ها اکثراً ۳ الی ۵ سانتی
- پله ها دارای جری و جوک میباشد

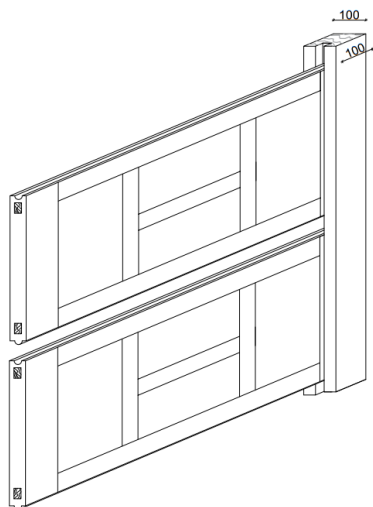
نمای داخلی کمان ارسی با قسمت جمع شونده پله ها

سه بعدی یکی از پله های ارسی خانه طاولس

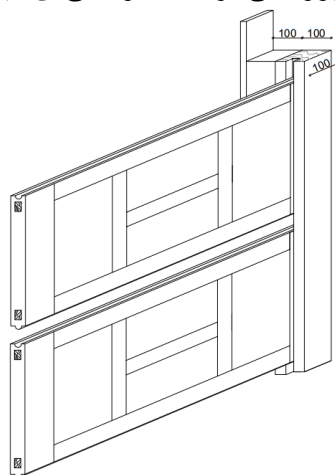
سه بعدی پله های ارسی خانه طاوس

سه بعدی پله با چوکات ارسی خانه طاوس

تصویری یکی از قسمت های با لایی پله ها که دارای جری یا فرورفتگی در قسمت وسطی آن میباشد

سه بعدی پله با چوکات ارسی و قسمت جمع شونده پله درخانه طاوس

نمای داخلی کمان ارسی با قسمت جمع شونده پله ها

- قسمت بالایی دارای شبکه
- ارتفاع تمام ارسی ها ۱۹۰ سانتی با دیکور کمان مانند آن به نظر میرسد.
- اما ارتفاع بازوی دو طرف یا فرم ارسی الی شروع کمان ۱۷ سانتی است .

تصویر عمومی از ارسی های خانه طاوس
با نقش و نگار (دید از سمت حویلی)

تصویری قدیمی از شکل طالوس در ارسی ها

تصویری جدید بعد از پاک کاری از شکل طالوس در ارسی ها
(بعد از باز سازی)

- ارتفاع مجموعی این چوب کاری تهکوی از فرش زمین موجوده حویلی الی پوشش تهکوی ۶۰ سانتی متر میباشد.
- ارتفاع داخلی تهکوی ها اکثر آ ۱۹۰ سانتی یعنی از فرش تا زیر چت منزل اول میباشد .

تصویری از جالی کابلی که از چوب به شکل زیبا کندنکاری گردیده است

- زینه های حویلی در دهلیز و یا هم چند پت زینه قبل از ورود به دهلیز اما سر پوشیده در نظر گرفته میشد ، عرض مارش زینه معمولاً از ۱۲۰ الی ۱۳۰ سانتی متر بوده و خیز زینه اکثر آ ۲۵ الی ۳۷ سانتی میباشد.
- زینه ها در جای بسیار کم و محدود در نظر گرفته میشد ، طرح زینه ها به دور یک پایه استاده چوبی و یا هم چوب گول (دستک) صورت گرفته است.

تصویری استفاده از چوب در نبش خیز زینه ولی با تزئین

تصویری استفاده از چوب در نبش خیز زینه ولی با تزئین

تصویری استفاده از چوب در نبش زیر خیز عقب زینه مگر ساده و بدون نقش ها

تصویری از جالی کابلی در خیز زینه با تزیینات بسیار زیبا به منظور تهویه و روشنایی

- ارتفاع اکثر آ دروازه های دهلیز ۲۱۰ و عرض هر پله آن ۶۰ سانتی می باشد .
- ارتفاع اکثر آ اتاق ها به شمول سالون یا مهمانخانه از فرش زمین خانه الی زیر چت یا سطح ۲۳۰ سانتی متر می باشد.

تصویری از دهلیز خانه با دروازه های ادخال (از سمت داخل خانه)

محکم گیرنده در وازه های ادخال
(Door Stopper)

- ارتفاع مجموعی پیزاره چوبی ۷۰ سانتی متر و دارای تزینات خاص سبک اسلامی میباشد، در قسمت پایین و بالای آن دیکور متفاوت ولی ارتفاع آن یک اندازه یعنی ۹ سانتی متر در بالا و ۹ سانتی متر در پایین در نظر گرفته شده که این سبک را در معماری جدید به نام بوردر (Boarder) یاد مینمایند.

تصویری از پیزاره های داخلی اتاق ها

- عرض الماری های دیواری اکثراً ۱۰ و ارتفاع آن از ۱۱۰ الی ۱۴۰ سانتی متر میباشد. اما ارتفاع آن از فرش زمین خانه ۷۰ سانتی یعنی بالای پیزاره میباشد. در قسمت بالایی الماری کرنیز دیده میشود باتزینات بسیار زیبا علاقه مندی و ظرافت کار کنندکاران وقت را بر جسته ساخته و توجه را بخود جلب مینماید.

تصویری از الماری سالون

نمای از تاقچه که به صفت الماری از آن استفاده میگردید

- علاوه بر الماری های چوبی و گلی در قسمت بالایی یک برآمده دیگری گلی دورادور به اندازه ۲۰ سانتی متر بر روی دیوار دیده شده که بنام رپک یاد میشود.

تصویری از اشیای زینتی وطنی بالای رپک دیوار های خانه

تصویری از رپک دیوار های خانه

تصویری از مسطح چت از تکه در یکی از اتاقهای رهائشی
(خانه طاوس)

تصویری از سقف بدون مسطح ولی چوب پوش و استفاده از بوریای وطنی

تصویری از راه زینه و بام بوتی

- بام ها دارای ناوه های چوبی بوده که به شکل نیم دایره از چوب دستک ساخته شده و یا هم از قطعات سه تخته به اندازه های زیر ساخته میشد.

- طول ناوه ها اکثر آ ۰۰ سانتی متر بوده عرض خارجی آن ۱۲ سانتی مترو ضخامت تخته آن ۸۴/۱ الی ۲ سانتی متر میباشد ولی ارتفاع لبه ناوه ۱۰ سانتی متر بوده و قسمت آخر ناوه که به بام وصل می گردد بدون لبه (هموار) میباشد و بالای چوب دستک به شکل ماهرانه محکم میگردد تا از افتادن آن جلوگیری به عمل آید.

تصویری از ناوه چوبی و محکم بندی آن با لای بام

- صحن حویلی ها اکثراً دارای راه رو کنار تعمیر و دیوار های احاطه بوده و عرض راهرو های آن اکثراً ۱۰۰ سانتی متر میباشد ، مواد کار شده روی راه رو ها آن خشت پخته یا بعضاً سنگ فرش کوهی بوده تا بتوانند برف آنرا به ساده گی پاک و جاروب نمایند. در صحن حویلی ها چاه آب قرار داشته و از آن برای استفاده های مختلف چون حمام ، آشپزی ، نوشیدن و آبیاری برای درختان ، گل ها ، ترکاری و آبیاشی صحن و راهرو ها و هم بعضاً بیرون کوچه استفاده مینمودند.

- دیوار ها اکثراً دارای عرض ۳۵ سانتی متر (بدون دیوار های پخسه یی) و ارتفاع ۳۰۰ سانتی متر بوده و قسمت بالایی آن غرض جلوگیری از ریزش برف و باران خرد یا پرچال میزدند. عرض این خرد ها ۴۵ الی ۵۰ سانتی متر و ارتفاع آن ۳۵ سانتی متر شکل مشابه حرم در مقطع میباشد. دو طرف یعنی طرف داخلی و خارجی دیوار های احاطه را غرض دفاع از باران کاه گل مینمودند.

- ساختمان ها یا حویلی ها دارای دروازه های درآمد خیلی جالب چوبی ضخیم بوده و اکثر آنها دارای دوپله مساوی میباشند که یک پله آن همیشه بازشونده یعنی برای استفاده روزمره و پله دیگر آنرا در وقت ضرورت باز مینمودند.

تصویری از دروازه چوبی دوپله‌یی با بینی‌چه

تصویری از گل میخ فلزی که توسط آهنگران وقت تولید و ساخته می‌شد

تصویری از چوب محکم گیرنده (عرضانی) قسمت داخلی دروازه و قات
کاری نوک یا تیغه گل میخ ها و بافت تخته ها

تصویری از کنده (زلفی) دروازه که به طرف داخل پله دروازه قرار دارد

تصویری از زنجیر دروازه که به طرف داخل قرار دارد

تصویری از تک تک دروازه با استفاده از زنجیر بیرونی

تصویری از زنجیر محکم گیرنده
(Door Stopper)

تصاویری مکمل از تمبه چوبی دروازه های ادخال حویلی ها

تصویری از قسمت استوانه‌یی پله دروازه که به عوض چپراست استفاده میشود - قسمت با لایی (بولبرنگ چوبی)

طرح پیشنهادی برای مرادخانی

ادغام ساحه وزارت مالیه و تمام ساختمان‌های کانکریتی سمت شرق جاده نادر پشتون با مراد خانی

ماخذ

تحقیقات میدانی

فست کتاب های چاپ شده

- ۱- معماری افغانستان
- ۲- اطلاعات ، اصول وقواعد طراحی در معماری
(بخش شفاخانه ها)
- ۳- راهنمود طلایی
(برای اساتید انستیتوت های تخنیکي وساختمانی افغانستان)
- ۴- رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد اول
- ۵- رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد دوم
- ۶- اطلاعات ، اصول وقواعد طراحی در معماری
(بخش اداری)
- ۷- معماری اصیل شهر کابل (مرادخانۍ)
- ۸- معماری شهر کابل (بی بی مهر و)
- ۹- افغانستان در قرن تکنالوژی
- ۱۰- زونبندی اقلیم و زلزله افغانستان
- ۱۱- صدقه جاریه/ دنیای انجینری
- ۱۲- آموخته های ناب از طراحی تا نظارت - جلد اول
(۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
- ۱۳- داستان حقیقی با مقیاس معماری
- ۱۴- فرار از کشور- با تصاویر مستند

- ۱۵- نقش دانشمندان مسلمان در فن معماری و مهندسی
- ۱۶- پخسه در افغانستان
- ۱۷- بنیا نگذاری اولین مساجد توسط افغانها در آسترلیا
- ۱۸- آموخته های ناب از طراحی تا نظارت - جلد دوم
(۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
- ۱۹- منار جام - الهامی برای قطب منار
- ۲۰- آموخته های ناب از طراحی تا نظارت - جلد سوم
(۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
- ۲۱- جام یا کلیان (کلان)
- ۲۲- معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل)
جلد اول
- ۲۳- معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل)
جلد دوم
- ۲۴- معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل)
جلد سوم
- ۲۵- چیره چی قانون نشته
(گپودی د افغانستان په معماری کښی)
- ۲۶- مدرنه جوما تونه " پخوا او نن "
- ۲۷- هله جور کو(نی پخسه - مقاوم زلزله)
- ۲۸- اطلاعات ، اصول و قواعد طراحی در معماری
(بخش شفاخانه ها)

۲۹- اطلاعات ، اصول و قواعد طراحی در معماری
(بخش مکاتب)

۳۰- هنر و صنعت چوب در مرادخانی

۳۱- هنر و پیشه حکاکی- زرگری در مرادخانی

۳۲- هیچ

۳۳- معماری اصیل شهر کابل (تشریح مورخ ۱۷میزان

۱۴۰۱/پوهنتون پولی تخنیک کابل)

لست کتاب های تحت کار

- ۱- در جستجو
- ۲- مستند آموزنده از تصاویر اطفال
- ۳- مجلون او گلچین
- ۴- ناب پوډری
- ۵- لیونی لیوه
- ۶- بی سواده پوه
- ۷- شپنه ادی
- ۸- بوډا بنکاری
- ۹- کوچنی سوداگره
- ۱۰- سپین کارغه
- ۱۱- سور تنور
- ۱۲- خره بیزو
- ۱۳- بندی مرغه
- ۱۴- توده پرستن
- ۱۵- بی وخته باران
- ۱۶- دژوند پای

در صورت امکان و وقت

- ۱- پخسه در افغانستان (به زبان انگلیسی)
- ۲- تاریخ معماری افغانستان
- ۳- حویلی های آسمان خراش
- ۴- ارتباط گذشته ، حال و آینده در معماری
- ۵- استعداد ، سرعت و اقتصاد در معماری افغانستان
- ۶- شیطان چراغ
- ۷- خاطره ها

The pure architecture of Kabul

Kabul polytechnic University
Presentation date: 10.10.2022

Written by: PHD Architect
Hashmatullah Atmar
March . 15 . 2022